

Presentatie Raad Ede: maandag, 4 februari 2019 door Conny van den Top

LTO afdeling Gelderse Vallei is een proactieve belangenbehartiger voor ruim 800 agrarische ondernemers uit de Gelderse Vallei.

Ik ben Conny van den Top, ben agrarisch ondernemer in gemeente Ede en bestuurder bij LTO afd. Gelderse Vallei.

Dit is mijn bedrijf met zonnepanelen op het dak van onze ligboxenstal en dat is ook gelijk waar ik ze het liefste zie, op daken!

Allereerst vinden wij de term zonnevelden, zonneweides of zonneparken ongepast. Je zou moeten spreken van zonnecentrales. Het is immers een industriële bezigheid.

We verzetten ons tegen grote zonnecentrales. Grote zonnecentrales op waardevolle landbouwgrond zijn voor ons op dit moment volstrekt onacceptabel .

De boerin in mij was ook verbaasd dat ik vandaag een presentatie mocht geven over zonnecentrales en biodiversiteit. Want het zijn voor mij 2 woorden die absoluut niet bij elkaar passen.

Waarom geen zonnecentrales op landbouwgrond?

Overheden hebben het gevoel dat ze haast moeten maken, gedreven door de klimaatdoelen van Parijs. Deze korte-termijn focus op Parijs vertroebelt het zicht op belangrijke negatieve gevolgen op de langere termijn. Ik zal onze belangrijkste argumenten tegen zonnecentrales op landbouwgrond nu met u delen.

Lange termijn effecten op landschap en bodem

Zonnepanelen hebben een economische levensduur van zo'n 25 jaar. Volgens het Louis Bolk instituut duurt het nog eens zo'n 25 jaar voordat bodemkwaliteit en bodemleven weer hersteld zijn. Ons landschap is bepalend voor ons welzijn en onze regionale identiteit. Dit heeft juist een kwaliteitsimpuls nodig, in plaats van grote oppervlaktes zonnepanelen aan te leggen. We moeten nu eerst echt andere stappen zetten, in plaats van nu al na te denken over zonnecentrales op waardevolle landbouwgrond. Zonnepanelen in de wei het makkelijkste maar ook het laatste wat we moeten doen'.

Belang duurzame voedselproductie en de Regiodeal

Het belang en de urgentie van het duurzaam kunnen voeden van een groeiende wereldpopulatie behoeft geen toelichting. In essentie moeten de kringlopen binnen de grenzen van de capaciteit van de aarde worden hersteld en de waarde die wordt

toegekend aan onder meer grondstoffen (biomassa), bodem en omgeving (landschap) moet worden herzien. Dit betekent dat er op een nieuwe, geïntegreerde wijze naar het voedselsysteem moet worden gekeken. Besef dat we voor ons voedsel zijn aangewezen op de bodem! Voor energie opwekking zijn alternatieven voorhanden, voor ons voedsel niet! Belangrijke doelstellingen binnen de Regiodeal zijn daarom verbeteren circulariteit, beperken emissies en verbeteren van bodemkwaliteit. De gemeente Ede onderschrijft dit. Hoe kan zij dan zonnecentrales toestaan op landbouwgrond? Dit ondermijnt haar eigen beleid volledig!

Klimaat

De landbouw heeft als opdracht gekregen om 3.5 Mton CO₂ te verlagen, de ambitie van de landbouw, als enige, is om deze te verdubbelen naar 6.8 Mton CO₂ onder voorwaarden. 1 van deze voorwaarde is kringlopen, bodemvruchtbaarheid en biodiversiteit te verbeteren. Het kan niet zo zijn dat we deze ambitie niet waar kunnen maken omdat we via de achterkant tientallen tot honderden hectares kwijtraken door vestiging van zonnecentrales. De grondclaim voor zonnecentrales in de gemeente Ede is voor 2022 50 hectare. Richting 2050 moet dat 318 ha. worden. Overigens: de landbouw is de enige sector in Nederland die de klimaatdoelstelling voor 2020 ruimschoots haalt en is al betrokken bij bijna de helft van alle duurzaam opgewekte energie.

Infrastructuur van het elektriciteitsnet.

In veel delen van Nederland is het elektriciteitsnet nu al overvol. Er kunnen nu er al geen projecten meer bij. Er gaan de komende tijd nog veel dakprojecten gerealiseerd worden. Het is voor het net veel beter om verspreid in de gemeente kleinere projecten te doen. In plaats van een aantal grote zonnecentrales te realiseren waardoor er een enorme overbelasting komt op het net en er voor al die kleinere projecten geen ruimte meer is.

Opslag van zonne-energie

Opslag van zonne-energie is nu nog nauwelijks mogelijk.

En zonnepanelen leveren in de winter nu eenmaal veel minder energie dan in de zomer. In de zomer zijn er veel meer uren zon en intensiever en heb je dan dus veel meer energie. Deze piek moet weggewerkt worden.

Ik heb thuis ook een aantal zonnepanelen op het dak van onze ligboxenstal liggen. Hierdoor is mijn bedrijf zo goed als energie neutraal. Maar in de winter word er door de panelen te weinig opgewekt, dan krijg ik bij vanuit het net. En in de zomer is er een piek van zonne-energie. Wat ik dan teveel heb, lever ik terug aan het net.

U kunt zich voorstellen dat zonnecentrales een enorme piek in de zomer hebben, waar nu nog geen opslag voor mogelijk is. Deze piek zal weg moeten worden gewerkt door het elektriciteitsnet.

In Duitsland worden al zonnecentrales op een levering van 80 % gezet omdat het net het anders niet aan kan. En zelfs in de zomer in pieken worden daar centrales uitgezet.

Hoe dan wel ?

Besparing

Er is nog heel veel te halen op besparing. Alle energie die niet gebruikt wordt, hoeft ook niet opgewekt. De energie die niet gebruikt wordt, is de groenste energie. En wij denken dat daar nog een grote winst te behalen is. Niet alleen bij bedrijven maar ook bij particulieren.

Eerst de daken vol

Eerst de daken vol, en ruimtes die niet in gebruik zijn, bv taluds, bermen e.d. We kunnen nog kijken naar dubbelgebruik, in bv uitlopen van kippen. Het is onacceptabel voor ons om nu al waardevolle landbouwgrond in te zetten voor het produceren van elektriciteit, terwijl er nog enorme mogelijkheden zijn op daken. Richting 2024 moet er nog veel asbest verwijderd worden en in die transitie zullen veel boeren de omslag naar zonnepanelen gaan maken. Er liggen al ontzettend veel plannen op de plank! Hier zou de gemeente een coördinerende en faciliterende rol moeten vervullen. Zo kan dit proces versneld worden. De netwerkcapaciteit is namelijk al op veel plekken beperkend, waardoor lange wachttijden ontstaan voor nieuwe projecten.

Een mooi voorbeeld is de gemeente Horst aan de Maas, die een stimuleringsregeling krijgt voor zonnepanelen op bedrijfsdaken. De gemeente informeert, ontzorgt en ondersteunt bedrijven die willen investeren in zonnepanelen.

Regionaal optrekken

Ontwikkeling RES (Regionale Energie Strategie) Foodvalley.

Maar ik zou hier nog liever van maken: Europees optrekken.

Wij zijn hier in de Foodvalley nou eenmaal goed in Voedsel produceren. Misschien moeten we de energie gewoon ergens halen waar ze goed zijn in energie opwekken.

En wachten en investeren in innovaties!

Het kan niet anders dat er in de komende jaren mooie innovaties komen, waardoor we nu niet waardevolle landbouwgrond hoeven op te offeren.

Het moet bv mogelijk zijn om de warmteverschillen die er zijn in de zomer en wintertemperatuur van het water in de Amsterdamse grachten te benutten voor warmte in de huizen. Maar in die ontwikkeling moet geïnvesteerd worden.

Er is al een nieuw soort zonnepaneel in ontwikkeling waar een warmteboiler inzit. Waardoor woonhuizen nog meer kunnen profiteren van de warmte van een zonnepaneel.

Er is een bedrijf urine van koeien aan het opvangen. Goed voor de vermindering van emissie, want als urine niet bij de vaste mest komt, heb je minder emissie. Maar ook wordt nu onderzocht of we daar energie uit kunnen winnen.

Investeer in slimme innovaties, en laten we hier in de Foodvalley doen waar we goed in zijn, laten we doen op onze waardevolle en vruchtbare landbouwgrond waar het voor bedoelt is: VOEDSEL PRODUCEREN.

Conclusie:

Laten we aan de slag gaan met de regiodeal.

We hebben een hele mooie regiodeal binnen gehaald. Waar het verbeteren van de bodemkwaliteit een belangrijke pijler in is. Als boeren, als landbouw willen we hiermee graag aan de slag. Maar dan kan het niet zo zijn dat we aan de achterkant hectares verliezen aan zonnecentrales.